

מעורב

עיתון המחלקה למעורבות חברתית אוניברסיטת בן-גוריון בנגב
גיליון 12, יוני 2013, שנת תשע"ג

[יוקר המחיה]

יצירה מעורבת		4
יוקר המחיה בראי ליברלי		5
ראיון עם פרופ' ירון זליכה		6
אל תלמדו את מה שאתם רוצים ללמוד		9
המהפכה לא תשודר בטלוויזיה: ראיון עם דפני ליף		10
חשבון פשוט		13
מה חדש במחלקה?		14
מה קורה?		16

"מעורב" - עיתון המחלקה למעורבות חברתית, אוניברסיטת בן-גוריון בנגב
מנהלת המחלקה: עו"ד ורד סרוסי כ"ץ
עריכה: יפעת אליאסון ואלמוג שמחון
מנהלת העיתון: אושרית אליעזר
עיצוב גרפי: עיצובי הנגב
טלפון המערכת: 08-6461788, פקס: 08-6472921, מעורב
עריכה לשונית: נועה רוחם חן

דואר אלקטרוני: meorav.bgu@gmail.com
בית-דפוס: דפוס אוניברסיטת בן-גוריון
תודה לד"ר גדעון כ"ץ

העיתון מעורב מבקש לתת ביטוי לקשת של דעות. הדעות המוצגות בגליון הן על דעת הכותבים בלבד ולא על דעת המחלקה למעורבות חברתית ו/או האוניברסיטה.

פתח דבר

לחלקנו החיים הסטודנטיאליים הם המפגש הראשון עם התנהלות כלכלית עצמאית. בשנות התואר אנחנו מתוודעים לראשונה לכך שהמחירים נמצאים בעליה מתמדת - מהסנדוויצ'ים בקפיטריה ועד שכר הלימוד ושכר הדירה.

אך מבחינה מסויימת גם החיים הסטודנטיאליים הם חממה כלכלית. לרובנו יש עזרה מההורים או ממלגות, ואנחנו זכאים להנחות בארנונה ובנסיעות. זו מוסכמה חברתית שיש לעזור לסטודנטים, השקועים יומם וליל בלימודים. בינינו ובין חברינו אנחנו אפילו נהנים לצחוק מי יותר עני ומי חי יותר ימים על פתיתים וקטשופ.

הבעיה האמיתית אורכת בסוף השנים היפות של התואר. יוצאים מהחממה, אבל הפעם באמת צריך להסתדר. כדאי שנתחיל לחשוב איך מסתדרים עם כסף במדינת ישראל. הגיליון שלפנינו מצביע על מספר פנים של בעיית יוקר המחיה, ועל פתרונות אפשריים לאותן מצוקות. ולאחר שקראנו, כדאי שנחשוב איפה אנחנו, הסטודנטים, עומדים בתוך המערכת הכלכלית המסובכת, מורכבת, מסועפת ומבלבלת הזאת.

אנחנו, הסטודנטים, צריכים להיות קולם של אזרחי מעמד הביניים, שאליו נשתייך בעתיד הקרוב. בשנות הלימודים האקדמיים ניתנת לנו הזכות וההזדמנות להיאבק על סיבה של המדיניות הפיננסית הממשלתית, כלומר על צביון המדינה. עכשיו זה הזמן להשמיע את קולנו ולהיאבק למען מה שחשוב לנו. אולי זה למען חינוך טוב יותר לילדינו, ואולי נגד חרפת הרעב שאנחנו רואים ברחובות העיר. אך נכון לעכשיו, אנחנו לא מגלמים את תפקיד ההתרעה של החברה הישראלית. אנחנו אף לא נאבקים למען האינטרסים הספציפיים של המעמד שלנו. אנחנו גם נוטלים חלק באותה מערכת של התייקרות המחיה, שהיא אולי הבעיה הגדולה מכולן. מידי שנה שכר הדירה בעיר עולה ללא שום סיבה ניכרת ואנחנו מוסיפים לשלם. כוחנו בתור סטודנטים טמון ביכולתנו להתאחד. בהתחשב בכך ששכונות הסטודנטים אינן השכונות המטופחות בעיר, אין סיבה שמחירי השכירות שלנו יקפצו בכמה אחוזים מידי שנה.

יש לנו אפשרות להיות שוכרים ערניים, ולא להושיט יד לעליית השכירות. אפשר להאבק נגד מחירי הדיור בקבוצת "שוכרים חכם" בפייסבוק. אפשר ליידע סטודנטים שמגיעים לבאר-שבע לשנה א' שאמנם השכירות כאן נראת זולה, אבל לא שוכרים בכל מחיר. אפשר להאבק בהרבה דרכים יצירתיות. ולאחר ששכרנו דירה, נוכל להוסיף ולהאבק למען מעמד הביניים כולו.

יפעת אליאסון,
עורכת 'מעורב'.

יצירה מעורבת

המצב או תפוחים / טל אמוילס

הפחד שלא יהיו לי תפוחים
עושה אותי חסכנית.
לא אכלתי את התפוח של לפני יומים
ואת זה של אתמול.
החסכנות הזאת מטמטמת,
הרי שבקרוב לפחות אחד מתוך שבועת התפוחים
של השבוע ירקב ואז לא אוכל לאכול אותו ממילא,
עלי לאכול תפוח אחד.
אפילו עכשיו בשמים בליה כשהחשש
מכרסם את כל המתכלים
הספר, הקפה, ניר הטואלט, סבון הרוחצה.
מי יעמוד עמי בקו האחרון -
הארו והמים?
עפרון ודף וספר?
ספר הספרים?
אפילו ששמים ועשרה בליה,
עלי לנגס בתפוח ולהיות שלמה עם המעשה.
ברוך אתה אדני בורא פרי העץ - אמן.

צילום: ניר טובר

יוקר המחיה בראי ליברלי

#אלי בסקין, חבר בפורום הרעיוני של התנועה הליברלית החדשה

הזמן עולה, ובאופן ישיר עולים מחירי הדירות. מחיר המלט מהווה כ-4% ממחיר הדירה והורדת מחיר המלט תחסוך לרוכשי הדירות עשרות אלפי שקלים.

דבר אחר שמעלה את מחירי הדירות הוא המונופול שנקרא מנהל מקרקעי ישראל. כאשר הביקוש עולה על ההיצע, מחירי הדירות עולים. הסיבה שהדירות במרכז תל אביב הן כה יקרות נובעת מכך שכמות הדירות במרכז תל אביב מוגבלת, וכולם רוצים לגור שם. אם הייתי בעל דירה במרכז תל אביב והייתה לי אפשרות לבחור בין שני שוכרים, האחד שמוכן לשלם 2700 ש"ח על חדר והשני מוכן לשלם 3000 ש"ח על חדר, ללא ספק הייתי בוחר את הדייר השני - עד לשנה הבאה, שהיה מגיע דייר שלישי והיה מוכן לשלם 3200 ש"ח.

הדרך לטפל בבעיה זו היא לא על ידי הטלת מגבלה מלאכותית על מחירי השכירות, אלא על ידי מתן רשות לקבלנים לבנות דירות נוספות, ואת זה ניתן לעשות על ידי צמצום הבירוקרטיה הממשלתית. ישראל היא אחת

המדינות האיטיות בקבלת אישור בנייה. מחיר הקרקע מהווה כ-20% ממחיר הדירה. כשהמדינה תמכור את הקרקע במחיר זול יותר באופן ניכר, היצע הדירות יעלה על הביקוש ומחירן יירד.

מצבו של שוק החלב דומה למצבו של שוק הנדל"ן. המכס על מוצרי החלב לא מאפשר לייבא חלב, וכך נוצר מונופול דה-פקטו על מוצרי חלב. בנוסף, קיים גוף שנקרא "מועצת החלב" שקובע כמה חלב מותר לייצר לכל יצרן בשוק ובאיזה מחיר למכור אותו. אם הממשלה תבטל את המכס על מוצרי החלב, מחיר הקוטג' ירד. מחיר הקוטג' בסופרמרקט "טסקו" בבריטניה הוא 3.5 ש"ח, חצי מהמחיר בישראל. לא צריך פיקוח. להיפך, הסרת הפיקוח תביא לירידת מחירים.

הסיבה שאנחנו משלמים כל כך הרבה על החשמל היא אותה סיבה - חשמל זה ענף שאין בו תחרות. הסיבה שהנמלים מחזיקים את אזורי המדינה כבני ערוכה זהה: לנמל הפרטי היחידי שקיים בארץ אסור לעבור את מכסת 5% מכלל הסחורות המיובאות לישראל.

יוקר המחיה הוא תוצר ישיר של רגולציה. המשוואה פשוטה: ככל שיש יותר רגולציה, ככה כולנו משלמים הרבה יותר.

כולנו יודעים שיקר לחיות בישראל. המחירים גבוהים, המיסים חונקים וחוסר התחרות בענפים מסוימים הם גורם עיקרי ליוקר המחיה. בתור סטודנט לשעבר באוניברסיטת בן-גוריון בנגב, כשמדברים איתי על יוקר המחיה, קשה לי לשכוח את המחירים הגבוהים של יום הסטודנט.

אחד האירועים שאהבתי ביותר היה יום הסטודנט. יומיים של חגיגה מטורפת, הופעות, דוכנים, חגיגה אל תוך הלילה, אנרגיות שמרגישים רק פעם בשנה. הייתי "מתדלק" יחד עם החברים לפני תחילת הערב, מגיע לאירוע המרכזי, ולאחר כמה שעות הרעב היה מתעורר והייתי מסתובב בין דוכני האוכל ומגלה ששוב, כמו בכל שנה, מחירי האוכל ביום הסטודנט פשוט לא הגיוניים. נקניקיה בלחמניה - 25 שקלים, משולש פיצה - 15 ש"ח ואי אפשר להשיג שתייה בבקבוק פלסטיק אלא רק בכוסות.

באופן מעשי נוצר מתחם סטרילי משתייה ואוכל בחסות אגודת הסטודנטים והמטרה. היחידים שהיו רשאים להכניס שתייה ואוכל למתחם יום הסטודנט הם הספקים ששילמו לאגודה דמי זיכיון די גבוהים. למעשה, העסקים הקטנים יותר לא רצו לסכן סכום כסף רציני ולקנות את הזכויות למכור אוכל ושתייה ביום הסטודנט, וכך נוצר מצב שרק הספקים הגדולים, אלה שיכלו לקנות את דמי הזכיונות ולהשתתף במשחק הזה, סיפקו אוכל ושתייה.

כמובן, אין איש באגודת הסטודנטים שמתכוון להרע לסטודנטים. הכסף מדמי הזכיונות נוצל כדי לממן את העלויות העצומות של יום הסטודנט, וכך מחיר הכרטיס לסטודנט ירד. אבל אז הסטודנט משלם יותר על האוכל ועל השתייה כך שהמחיר שכל סטודנט משלם על יום הסטודנט עולה בסופו של דבר. **ככל שהרגולציה על מה**

שקורה ביום הסטודנט עולה, כך הסטודנט משלם יותר. אם מתחם יום הסטודנט היה פתוח למגוון ספקי אוכל ושתייה, המחירים היו יורדים ובסופו של יום הסטודנט היה משלם פחות.

ניתן להשוות את יום הסטודנט ליום במדינת ישראל. יוקר המחיה הוא תוצר של חוסר תחרות וריכוזיות במשק. ניקח לדוגמה את שוק המלט; כאשר המדינה בחרה להטיל מכס ולהגביל ייבוא מלט, היא הפכה את הייבוא ללא כדאי, פעולה שחיסלה תחרות בענף. שוק המלט נשלט על ידי חברה אחת הקובעת את מחיר המלט. מכיוון שאין תחרות בענף זה, המחיר כל

* הכותב כיהן כמזכ"ל אגודת הסטודנטים באוני' בן-גוריון בשנת 2009

שבירת מעגל העוני עוברת דרך מעגל הון-שלטון: ראיון עם פרופ' ירון זליכה

מ-75% מאוכלוסיית העולם. מטרת ההודעה היא כנראה לעודד את הקורא, להזכיר לו שגם אם המצב נראה לא טוב, הנה קצת פרספקטיבה בריאה - הכול בסדר. אך אם הכול בסדר, מדוע אנחנו זקוקים שיזכירו לנו את זה? על האדם המודרני פועלים לחצים רבים שהופכים את חייו לקשים ומורכבים. אנחנו מתמצים המון כדי שהכול יהיה בסדר. אנחנו עושים בגרויות, הולכים לאוניברסיטה, עובדים שעות רבות כל יום, משלמים מיסים כבדים, אך נראה שכל זה לא מבטיח שהכול יהיה בסדר. כל מאמצינו אין די בהם להבטיח לנו ביטחון כלכלי או אפשרות להיות בעלים גאים של דירת שלשה חדרים. אין די בהם להבטיח חינוך איכותי לילדינו, ואף אין די בהם להבטיח את שלומם של עניי עירינו. פרופ' ירון זליכה הוא דיקן הפקולטה למנהל עסקים וראש החוג לחשבונאות בקריה האקדמית אונו. תקופת כהונתו בתור החשב הכללי באוצר התאפיינה במאבק נגד שחיתות וקשרי הון-שלטון, בפעולות כמו אכיפה של חוקי מס הכנסה על עובדי מדינה ויזמת התיק הפלילי נגד אהוד אולמרט בגין לקיחת טובות הנאה. כיום פרופ' זליכה הוא אחד מן הדוברים החשובים בנושאי מצוקותיו של מעמד הביניים בישראל ותופעת יוקר המחיה.

שוטטות בין בתי הקפה במרכז תל אביב עלולה לטשטש את תמונת המצב של מעמד הביניים בישראל. על אף הדימוי המפונק של מעמד הביניים, הסכנה הגדולה ביותר שאורבת לו היא מחירי הדירות הגועשים. מחודש מאי 2007 ועד פברואר 2013 עלה מדד מחירי הדירור הריאליים בשיעור של 52.7%. כדי לסכר את האוזן נציין שהשכר הממוצע במשק לשנת 2012 עמד על 9,022 ש"ח ברוטו, ואולם על מנת לקבל משכנתה לרכישת דירה, בנק ישראל דורש תשלום מראש של 40% ממחיר הדירה. מכאן מצטיירת תמונת מצב עגומה אודות יכולתם של בני מעמד הביניים לרכוש דירה. על פי פרופ' זליכה, "מעמד הביניים למעשה כמעט חי מהיד לפה; אין לבני מעמד הביניים יכולת לממן רווחה סבירה, לחסוך לצורך מימון דירה או לצורך מימון דירות לילדיהם כשיגדלו. כשמעמד הביניים יסיים לשלם את המשכנתה לא תישאר לו פרוטה שחוקה לעזור לילדים שלו כפי שההורים שלו עזרו לו. רק העשירון התשיעי והעשירי בישראל חי כמו מעמד הביניים במערב".

למרות השקיפות המדינית בישראל, מעטים מאיתנו באמת יודעים כיצד עוברים חוקים בכנסת וכיצד נקבעת מדיניות ממשלתית. לפי פרופ' ירון זליכה, גורם מכריע שמשפיע על התייקרות המחיה בישראל קשורה בלוביזם ובשחיתות בקרב מקבלי ההחלטות שאנחנו בוחרים. תקופת כהונתו של פרופ' זליכה בתור החשב הכללי באוצר התאפיינה במאבק נגד קשרי הון-שלטון. בריאיון 'מעורב' הוא מסביר כיצד הכלכלה הישראלית תוכל להיטיב גם עם האזרח הקטן.
יפעת אליאסון

צילום: אבי אחיון, לע"מ

מידי פעם בפעם נוחתת בתיבת המייל או הניוז-פיד שלנו הודעת תפוצה בדבר חלוקת ההון בעולם. הן מפיצות בקרבינו שבבי סטיסטיקה כמו "אם יש לך אוכל במקרר, בגדים בארון וקורת גג, אתה עשיר יותר

האם בעיית יוקר המחיה היא בעיה גלובאלית?

"תופעת יוקר המחיה היא ישראלית מקומית. המשק הישראלי הוא הכי לא תחרותי במערב. ישנן חמישים מדינות לא מערביות שהן תחרותיות יותר מאיתנו. אנחנו במקום ה-81 ברמת התחרותיות. חוסר התחרותיות פירושה שעל רוב ענפי המשק שולטים אוליגופולים".

אוליגופול הוא מצב שוק שבו יש מספר מועט של יצרנים ששולטים על ענף כלשהו במשק, אך מספר רב של קונים. כפי שידוע, מחיר של מוצר נקבע על פי היצע וביקוש. במצב של אוליגופול יכולים היצרנים להעלות את מחירי המוצרים שלהם פשוט על ידי פחות התוצרת. הם יכולים גם להעריך מראש כיצד היקף הייצור שלהם ומחיריהם ישפיעו על החלטותיהם של יצרנים אחרים. גורמים אלו מחמירים את חוסר התחרותיות.

"מצב השוק נובע מהגבלים עסקיים ומאפליות מס ממשלתיים, מהתנהגויות תוקפניות בחסותה, הסכמתה בשתיקה או עידודה של הממשלה" אומר זליכה. "אוליגופולים מורידים את הכמות המיוצרת ומעלים את המחירים. הממשלות מדברות הרבה על הגברת התחרותיות, אך בפועל מגבירות את חוסר התחרותיות. הן נותנות אפליות מס אדירות לטובת אוליגופולים ועסקים גדולים, הן מאשרות רכישות ומיזוגים שהופכים את הגדולים לגדולים יותר. הן מוכרות נכסי ציבור כמו בנקים גדולים במכרזים שבהם רק עסקים גדולים יכולים להתחרות".

בעיית האוליגופולים מצביעה על המדיניות הכלכלית הכוללת שגורמת להאטה במשק. הבעיה היא שכיום השוק מיטיב רק עם בעלי הון, וכלל לא מיטיב עם שכירים ועם עסקים קטנים. "בעלי הון הם לא רק אנשים עם כסף, הם הבעלים של אמצעי הייצור. ישנה הטיה ברורה של המשק מהעבודה ופירותיה לבעלות על אמצעי הייצור. כלומר אין כלל איזון בין ההטיה לצד של שכר העבודה, למשכורות שלנו ולהוצאת שאנחנו מוציאים מתוך ההכנסה, לבין הצד של אמצעי הייצור והבעלות על אמצעי הייצור. המשק מוטה לבעלות על אמצעי ייצור גדולים, קרי האוליגופולים. המדיניות הכלכלית המעוותת שמטה את המשק מעבודה להון ומגבילה את תוצר המשק להיקף של 900 מיליארד שקל במקום 1,200 מיליארד שקל. רוב הכסף האבוד בתוצר המשק לא מגיע לכיסם של בעלי ההון. 50 או 60 מיליארד שקלים הלכו אליהם, אך יתר ההפסד טמון בתוצר שאנחנו לא מייצרים בגלל מנגנוני ההטיה. הכוונה היא שעסק קטן

לא יוקם בסביבה כלכלית בה אוליגופולים ירמסו אותו. המשק מאבד את כל התוצר של אותם העסקים הקטנים. הרווח של בעלי ההון עדיין גדל, אבל אין תחרות ואין עסקים קטנים. זו הטרגדיה הגדולה. על הרצפה מונחים 300 מיליארד שקל לפחות בתוצר אבוד".

האם זה לא מצב הכרחי שבשוק קפיטליסטי רוב ההון יצטבר בידי מעטים?

"הקפיטליזם מטה את המשק לכיוון ההון, ואילו הסוציאליזם תמיד מטה את המשק לכיוון העבודה. אנחנו לא צריכים להטות את המשק לכיוון ההון או העבודה, אלא צריך לאזן ביניהם. זה לא קפיטליזם או סוציאליזם, אלא ליברליזם. אבי אבות הקפיטליזם, אדם סמית', אמר: 'תחרות בין שווים מביאה לאופטימום', ואילו כל הטיה מביאה לעוני. חברת החשמל, לדוגמה, מוטה יותר מידי לכיוון העבודה. התוצאה היא עוני, חוסר יעילות וחוסר רווחה. כל מה שאנחנו צריכים לעשות זה להפסיק את ההטיות לכיוון זה או אחר. בתחום הנמלים והחשמל יש להטות לכיוון הבעלות על אמצעי הייצור והצרכנים ופחות לטובת העובדים. וביתר ענפי המשק הוא מוטה מידי לטובת אמצעי הייצור ופחות מידי לשכירים ולצרכנים. סובסידיות סמויות והטבות לא שוויוניות הן שמפרות את האיזון".

הטבה לא שוויונית לדוגמה, היא מס החברות שמוטל על רווחים בדיבידנדים או מניות של חברות ומשולם על ידי בעלי המניות. ישראל אינה מבחינה בין חברות גדולות לקטנות במס זה, בניגוד לארצות אחרות בהן יש מדרגת מיסוי. מס החברות בארץ צפוי לעלות מ-25% ל-26% לעומת הממוצע במדינות ה-OECD: 30.24% לחברות קטנות ו-32.63% לחברות גדולות. גם במדינות מתפתחות ממוצע מס החברות גבוה יותר. הממוצע של ברזיל, רוסיה, הודו וסין הוא 27.78% לחברות קטנות ו-30.29% לחברות גדולות.

אז הפתרון הוא בהפסקת ההטבות של החברות הגדולות בישראל? הדבר לא יגרום לעזיבתן ובכך למכה גדולה למשק?

"בעלי הון לא משקיעים במקום שבו לאנשים אין כסף. גם מעמד הביניים הוא חלק חשוב מהמשק. כיום אנחנו המשק העני ביותר במערב ביי פאר". ואכן אם נחזור שוב ונשווה את עצמינו למדינות המפותחות, נגלה ששיעור העוני בישראל הוא הגבוה ביותר מבין שלושים וארבע מדינות ה-OECD. לאחרונה שיעור העוני בישראל גבר על שיעור זה במקסיקו. "המדיניות הזאת כושלת. אך

הרגל של דנקנר בכמה שנים. המדיניות הזאת מגנה על האוליגרכיה של המשק”.

האם הבעיה היחידה במשק הישראלי היא קשרי הון-שלטון?

”הבעיה טמונה גם בבורות. אמנם העם יודע היטב מה המצב, אבל הוא ממשיך לבחור באנשים שמעצבים את אותה המדיניות. העם לא בוחר לפי המצב הכלכלי. הנושא הכלכלי לא מספיק מעניין אותו, אלא הוא בוחר לפי סיסמאות מדיניות וביטחוניות. סמואל ג'ונסון אמר: 'הפטריוטיות היא מפלטם של הנבלים'. הנבלים הכלכליים מנצלים היטב את הפטריוטיות של העם, שמצביע לפי מצבו המדיני כפי שהוא תופס אותו ולא על פי מצבו הכלכלי. כל עוד סדר העדיפויות הזה הוא שמניע את הבחירות, המדיניות הזאת לא תשתנה”.

היא ממשיכה כיוון שאינה כושלת לכולם. היא מאד מוצלחת למעטים ולפקידים שרוצים לעבוד אצל אותם מעטים. כל המדיניות מטה לכיוון ההון. אין כלי מדיניות אחד שמכוון לאזן. לא צריך להפלות לטובה את מעמד הביניים אלא להפסיק את ההטיה לטובה למען בעלי ההון”.

זליכה מציע לפתור את בעיית יוקר המחיה על-ידי שימוש במנגנון הריבית. ”הורדת הריבית היא חלק ממכלול ההטיות שהמדינה יכולה להפעיל בשוק. צריך להבין שכל צעד כלכלי מיטיב עם קבוצה אחת ופוגע בקבוצה אחרת. אין צד שאין לו עלות, ואין צעד שאין לו תועלת. התועלת של הורדת הריבית היא בהעלאת שווי הרכוש: דיור ומניות. ריבית נמוכה מידי שומרת על מחירי דירות גבוהים. אז כשמדובר בבעלי המניות הגדולים, כמו נוחי דנקנר ויצחק תשובה, הריבית הנמוכה מעלה את שווי רכושם. המחיר הוא עליית מחירי הדיור לזוגות הצעירים. המחיר עולה בהרבה על התועלת. את המחיר משלמים רבים לטובת מעטים. זה לא כלכלי ולא צודק. הריבית נועדה לשמור על יציבות המחירים, ובכך נכללות הדירות. זה תפקידה, כפי שקבע המחוקק. בנק ישראל הזוה מבצע פשע כלכלי; הם מביאים מאות אלפי זוגות צעירים והוריהם למצב של עוני לעשרות שנים. זה המחיר. וזה כדי לעכב את פשיטת

הערים שמחירי הדירות בהן עלו בשיעור הגבוה ביותר בין אפריל 2012 לאפריל 2013

אל תלמדו את מה שאתם רוצים ללמוד

#איציק פנחס, תואר שני בכלכלה

כאשר השיקול הכלכלי תופס מקום נכבד יותר במערכת השיקולים של המועמד, זה בא כמובן על חשבון תארים שאינם מבטיחים הכנסה גבוהה לאחר הלימודים. הדעיכה של לימודי הרוח והחברה איננה חדשה וגם איננה ייחודית לישראל. אך סביבה כלכלית שבה לסטודנט קשה יותר לממן את מחייתו, היא תמריץ נוסף לעזיבת לימודי הרוח והחברה ומחדירה בסטודנט את ההבנה שלא עם כל תואר אפשר ללכת למכולת. דבר זה לא רק פוגע בפקולטות השונות, אלא גם במועמד עצמו. **השיקול הכלכלי בא על חשבון נטיותיו הטבעיות, סקרנותו ומאווי לבו של הסטודנט, ומאלץ אותו לבחור באפשרות שהיא לא דווקא הטובה ביותר עבורו.**

"אמא חזרה ואמרה וחזרה, עד שנמאס לי לשמוע, מה שלא יהיה ועל כל צדה, לך ותלמד מקצוע"

(מאיר אריאל)

רוב הסטודנטים מסיימים את הרומן עם האקדמיה לאחר קבלת התואר הראשון. התואר משמש בידם בתור "כלי איתות" בשוק העבודה - כזה המעיד על יכולות, כישורים וכלים שנרכשו במהלך הלימודים. למרבה הצער, תואר ראשון במחשבת ישראל (או פילוסופיה, ספרות, היסטוריה, סוציולוגיה - רק תבחרו) אינו "כלי איתות" חזק במיוחד, כך שאותו סטודנט לא יכול להתנחם בתשואה ראויה על השקעתו בהשכלה. אין ספק שכלל התנאים של הסטודנטים יחריפו, הדבר ישפיע על בחירתם של הנרשמים ויפגע בראש ובראשונה בלימודי הרוח והחברה בישראל. ככל הנראה, בשלב מסוים, תידרש החברה להחליט עד כמה המחקר במקצועות התרבות, הרוח והחברה חשובים בעיניה. עד אז, כדאי שנלך אנהנו ונלמד מקצוע.

כשקיבלתי לידי את טופס הרישום לאוניברסיטה נתבקשתי, בין היתר, לרשום את העדפותיי ולבחור מבין שלל המסלולים השונים את המסלול הטוב ביותר עבורי. המשימה לא הייתה פשוטה כלל. גם אז, בשנת 2008, לא היה לי מושג מה ארצה לעשות כשאהיה גדול. וכמו בחירות רבות שעשיתי בחיי, גם בזו לא השקעתי מחשבה רבה ונרשמתי למסלול דו-מחלקתי: ניהול ופילוסופיה.

לימודי תואר הם הוצאה כספית גדולה, אך בבאר שבע הסטודנטים מעדיים שהמחירים הרבה יותר זולים מאשר בירושלים ותל-אביב. לפני חמש שנים, עם סכום צנוע של 800 ₪ בחודש, היה אפשר לשכור חדר סביר בדירה עם שותפים. עם הזמן האמירו מחירי שכר הדירה. לפי נתוני משרד הבינוי והשיכון, בין השנים 2008-2012 עלו מחירי שכר הדירה באזור הדרום בכארבעים אחוזים. עם זאת, שכר הדירה הממוצע בתל-אביב הוא יותר מכפול מאשר שכר הדירה הממוצע באזור הדרום! עובדה זו מותירה את באר שבע כברירה הזולה ביותר ביחס לשאר.

אך הוצאותיו של הסטודנט אינן מסתכמות בשכר הדירה בלבד. גם שכר הלימוד הוא הוצאה משמעותית, על כך יעידו המאבקים הרבים שקיימו הסטודנטים בישראל למען הפחתת שכר הלימוד. אין ספק שעליית המחירים והגידול בהוצאות הם אבן נגף עבור סטודנטים רבים, אך גם זו אינה אלא חלק מהבעיה. העלייה במחירי המחיה אינה מלווה בעלייה בשכר. מעט הסטודנטים שעובדים מקבלים שכר זעום ובלתי-מספק. בין העבודות ובין המבחנים ובין המטלות הסטודנט מתקשה להקדיש זמן למשרה מסודרת, כזו שתכניס פרוטה לכיסו. במצב כזה, ללא עזרה חיצונית, הוא מתקשה לשלם את שכר לימודיו ולממן את מחייתו.

נקודה זו מחזירה אותי לשאלת הבחירה, שהיא גורלית במובן מסוים, והיא: באיזה מסלול לימודים עלי לבחור בעת הרישום ללימודים אקדמיים? תשובה שבהחלט מתקבלת על הדעת עבור סטודנטים שעומדים בפני מספר שנים של דוחק כלכלי, היא שהבחירה הזאת צריכה להיות משתלמת. מבט חטוף על ציבור הסטודנטים הרבגוני מגלה כי ישנו פלח שעבורו חיי הדוחק הכלכלי יסתיימו ככל הנראה, עם סיום לימודיו. הבולטים שבהם הם הסטודנטים שלומדים בפקולטה למדעי ההנדסה. הם צופים בעתיד הקרוב הכנסה גבוהה, הכנסה שהופכת את לימודי האקדמיה לכדאית מאוד עבורם.

המהפכה לא תשודר בטלוויזיה: ראיון עם דפני ליף

את דפני ליף אין צורך להציג. מי שהפכה לפנים המייצגים של המחאה החברתית בקיץ 2011 היא האדם הנכון ביותר לראיין בגיליון יוקר המחיה של 'מעורב', שהוא גם גיליון הסיום לשנה זו. ראיון עם סמל של דור.

אלמוג שמחון

צילום: דפנה טלמון <http://flickr.com/talmon>

דפני, את חושבת שמצבנו שונה היום מזה שהיה לפני שנתיים?

"כן. המחאה נצרכה בתודעה של אנשים, במודעות שלהם. אני יכולה להגיד בבטחה שמבחינת האזרחים אין כאן דרך חזרה - אנשים כבר לא יעצמו עיניים ויתעלמו ממה שקורה סביבם."

את חושבת שהמצב השתנה גם מבחינת יוקר המחיה?

"הוא דווקא הולך ומחריף בינתיים."

אי שם לפני שנתיים, כשהתקנאנו בשכנינו על התעוזה לצאת ולהפגין, כשהציניות והאדישות כמעט הכניעה אותנו, כשהרגשנו שהגיעו מים עד נפש, יצאה בחורה אחת עם האוהל שלה להפגין במרכז תל-אביב. חודשיים אחר-כך ולאחר שחצי מיליון אנשים יצאו לרחובות בהפגנה הגדולה ביותר שידעה מדינת ישראל, דפני ליף הפכה לנציגה הבלתי רשמית של מעמד ה-"בינתיים" - אלו שעתידיים להיות מעמד הביניים, אבל גילו שלעולם לא יוכלו להגיע לשם. הרבה מים עברו במזרקות באר-שבע מאז אותם ימים, ומה עם דפני ליף?

מה היה צריך להיעשות?

שלנו נשחק ולפי ההגיון הזה אנחנו כבר במצב של יוון. מה שקרה ביוון זה בול מה שקורה פה וזה מאוד מלחיץ”.

יש טענות שהמחאה הייתה נאיבית בגלל שביקשה לא להיצבע פוליטית, ואולי זה מה שמנע ממנה להיות מהפכה. את מסכימה עם הטענות האלו?

”בפירוש לא. אני חושבת שהגורמים שצבעו את המחאה באופן מפלגתי פגעו בה. אני, כאדם צעיר במדינה הזאת לא מרגישה שיש מפלגה שמייצגת את תפיסת העולם שלי. אני חושבת שברגע שאתה צובע מחאה באופן מפלגתי אתה מפסיד, כי יש אנשים שמסכימים עם הנושא אבל לא עם הדיגול. אני חושבת שלמחאה החברתית היה תפקיד משמעותי מאוד והוא אורחי. בסופו של דבר הדברים צריכים להגיע לרגולטור, אבל היציאה לרחוב היא של האנשים. מפלגה זה פלג. אני רואה את האופן שהמפלגות עושות שימוש בסיסמאות אורחיות מהמחאה והופכות את זה לחלק מהמצע שלהן. הן מציעות את זה ב’אני מאמין’ שלהן וזה משנה את הגוון של אותו אידיאל. אנשים רוצים לצאת לרחוב ופתאום זה נראה להם לא קשור. הם מסתכלים ורואים דגל אדום ואומרים ‘אני לא מזדהה עם זה’ ונשארים בבית. אני לא פקודה לאף מפלגה. שנתיים אני נמצאת בפעילות חברתית סביב הנושאים האלה וגם אני כשאני נמצאת בהפגנות, לפעמים אני מרגישה שם לא בנוח, בגלל הנוכחות המפלגתית”.

”זה לא נקודתי אלא שינוי שמדבר על ערכים. על מה מכתוב מדיניות: צריכה וכסף או האזרחים, העסקים הקטנים והשכירים? השאלה היא מה מגיע קודם? לציין כמה דברים בריאיון שאני חושבת שצריכים היו להיעשות אחרת זה פופוליסטי. אני חושבת שיש כאן חשיבה לטווח קצר וזו בעיה שלא חושבים על איך המקום הזה ייראה בעוד חמישים שנה. תפיסת העולם של הפוליטיקאים היא ‘איך אני עושה משהו ספציפי כדי להספיק להראות לאנשים את התוצר שלו ושיבחרו בי שוב בכנסת’. זה מבאס. השינוי המשמעותי הוא באנשים ולא במנגנון”.

צילום: Oren Ziv/Activestills

לפני חודשים ספורים קיימנו בחירות כאן בישראל ונראה שהציבור הישראלי אולי רוצה לראות פרצופים שונים, אבל עדיין מאמין בשיטה שהביאה אותו עד הלום. הרי, היה ידוע שיאיר לפיד מחזיק בעמדות כלכליות דומות לאלו של נתניהו והחיבור ביניהם מביא את “אותה הגברת בשינוי אדרת”. אולי הציבור לא באמת רוצה שינוי?

”אני חושבת שיאיר לפיד נבחר על השינוי הזה. הוא הבטיח שהוא לא יעלה מיסים, הוא הבטיח שהוא יהיה אחר. הוא דיבר את הטקסטים של המחאה במובן מסוים. אני חושבת שהפער בין ההתנהלות לבין הטקסטים זה חלק מהסיבה שאנשים מרגישים נבגדים. אני לא

קיבצוניקית, אני ילדה עירונית ואני חושבת שצריך למצוא את נקודת האמצע בין שוק חופשי לרווחה. אין פה באמת כלכלת ימין ואין פה באמת כלכלת שמאל. יש כאן הכלאה מוזרה בין הרע משתיהן. את הטעויות של ממשלות ישראל אנחנו משלמים וזה מה שקורה עם הגירעון המפלגתי של ארבעים מיליארד שקל שמדובר עליו. כבר נכתב בהמון מאמרים שברגע שמעלים מיסים - כבר לא מורידים אותם. ככה זה בעולם. הבעיה שלנו היא חלק מבעיה עולמית. אנחנו לא יכולים לעמוד בכל כך הרבה צמיחה. אנחנו לא יכולים להראות שכל הזמן המנייה עולה, כי יחד איתה יוקר המחיה עולה. השכר

צילום: Keren Manor/Activestills

מה תגידי לאותם מאות אלפים שדרשו שינוי לפני שנתיים והיום כבר לא כל כך מאמינים שהוא יכול לבוא?

”דברים לא מגיעים ישר. תהליכי עומק לוקחים עשרות שנים. אסור לנו להרים ידיים. להרים ידיים זה להיכנע לעתיד שלנו. אני חושבת שהשאלה היא לא אם שינוי יגיע, אלא איך הוא יגיע. זה יקרה אחרי שיהיה פה ייאוש בלתי רגיל והכל יקרוס או שאנחנו נתחיל לבנות יסודות כבר עכשיו. אני בתחושה שאין ברירה וחייבים לבנות.

צילום: Yotam Ronen/Activestills

אנשים במדינה הזאת צריכים להרגיש שהם יכולים להשפיע על תהליכי עומק גם מהחזית האזרחית הלא-מפלגתית. המערכת הפוליטית היא מערכת שאמורה להיות תרגום של רחשי הציבור ולהביא אותם לחקיקה. זה לא אומר שזה המקום היחיד לייצג אג'נדה. אני מאוד מאמינה ביכולת של הציבור להשפיע. כשאני מסתכלת על המערכת הפוליטית אני רואה התנהלות מבזה ואני לא רוצה להיות חלק ממנה."

ההשפעה האזרחית שאת מדברת עליה היא הארגון שהקמת, "ישראל-מחר". מה אתם עושים במסגרת הארגון?

"זו תנועה חוץ-פלרמנטרית שמטרתה להעמיד את האזרחים במקום הראשון. זה בעצם 'עד אזרחים'. מדובר בארגון שבנוי כחברה ללא מטרת רווח. הארגון הנפיק שמונה מיליון מניות (כמספר אזרחי ישראל - א"ש) וכל אחד יכול לקנות מניה אחת בלבד בתשלום חד פעמי של שלושים שקלים. תאר לך שהיית מקבל שאילתא למייל והייתה לך זכות הצבעה בעניינים שנדונים בוועדות בכנסת. העובדים בארגון הם חברת הפקה, הם מוציאים לפועל. הם גורמים לכך שהצעות חוק שתתעניין בהן, אתה ועוד אלפי חברים אחרים בארגון תוכלו לתמוך בהן או להתנגד להן. מה שהיה חסר לנו לפני שנתיים זו תשתית. אנשים היו חלק ממשוהו, אבל הלכו אחרי זה הביתה. אנשים עובדים ורוצים לשים אוכל על השולחן והם לא יכולים כל יום להפגין ברחוב. אבל אותם מפגינים לא השאירו מספר טלפון או כתובת אימייל. אני מקימה את הארגון ללא משאבים כלכליים משום שאני לא רוצה שמישהו יגיד: 'אני שמתי ככה וככה כסף וזו הסיבה שאת לא יכולה לצאת נגדי'. גם אני שילמתי מנייה של שלושים שקלים."

לפרטים על "ישראל-מחר" אפשר להיכנס לדף הפייסבוק של הארגון:

<https://www.facebook.com/israelmahar>

גם כשאנחנו רואים את התמונות מהמהפכה ביוון או בסוריה ואתה דברים שהם מאוד קשים, אבל אחרי הדברים הקשים הם יצטרכו לבנות. הם יצטרכו להקים מחדש בתי-ספר, בתי מגורים, מוסדות. השאלה היא איפה נקודת השבירה? נקודת השבירה שלנו היא מיוחדת כי יצאנו לפני שנתיים וההתעוררות הגיעה כשעוד לא הגענו לנקודת האפס-אפס. אנחנו רואים שהנקודה הזו הולכת ומתקרבת."

לדעתך קיץ 2013 יהיה קיץ של מחאות?

"לא יודעת. מה שכן, אני חושבת שהגל הבא יראה אחרת לגמרי. אני חושבת שהוא יהיה יותר אליים ואני אומרת את זה בצער כי אני אדם לא אליים שלא מאמין באלימות. אני חושבת שהמצוקה ממשיכה. אנשים נמצאים בקושי מאוד גדול וכשאתה לוקח להם את השטיח מתחת לרגליים, הם הולכים לגנוב להאכיל את הילדים שלהם. אני הייתי מאוד שמחה לראות שינוי במדיניות של הממשלה ושלא נצטרך את הגל הבא."

אני מרגיש שלפני שנתיים היית עמוק בתוך הקונצנזוס הישראלי. כולם הסכימו איתך ועם הדרך שלך. אני לא בטוח שאלו הם פני הדברים כיום. מה קרה שם?

"אני חושבת שזה ייאוש. אני רוצה להזכיר לך שלא לפני הרבה זמן זה לא היה טריוויאלי שאנשים יוצאים לרחובות בכמויות. **אנחנו חיים בחברה שיש בה תרבות אינסטנט. אנשים מתייחסים למחאה כאילו היא תוכנית טלוויזיה והיא לא. המהפכה לא תשודר בטלוויזיה. לא צריך להתמקד במה שאנשים אומרים."**

בניגוד לחלק מחבריך למחאה, בחרת שלא ללכת לפוליטיקה. למה?

"אני לא חושבת שזה המסר הנכון. יש לנו אחריות. כשילדה בת עשר שהייתה בהפגנת המיליון מסתכלת ורואה שכולם נכנסו לפוליטיקה זה אומר שזו הדרך היחידה להשפיע. אני לא יצאתי לרחוב בשביל ג'וב."

חשבון פשוט

מי אני?

מדד המחירים לצרכן

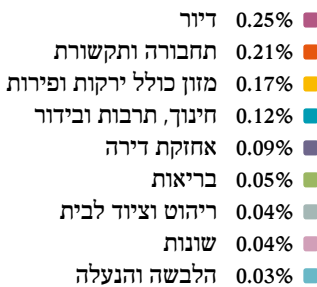
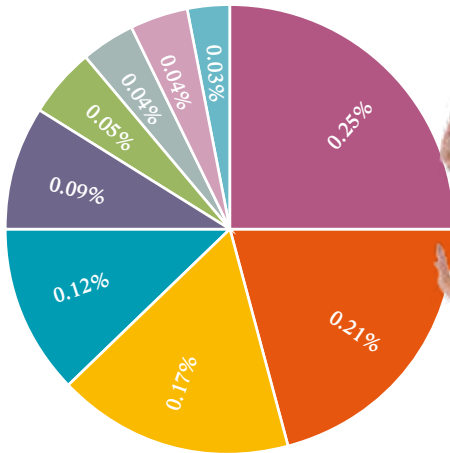
מה אני עושה פה?

מטרת מדדי המחירים היא לשקף את אחוז השינוי שחל במשך הזמן בהוצאה הדרושה לקניית סל מוצרים ושירותים. סל זה מייצג דפוסי תצרוכת או ייצור של מוצרים ושירותים באיכות ובכמות בלתי משתנות או שוות ערך, כך שהשינויים במדד משקפים שינויי מחירים ובמובן מסוים את השינוי ביוקר המחיה.

מה התפקיד שלי?

מדד המחירים לצרכן מציג את אחוז השינוי במחירים לקניית "סל קבוע" של מוצרים ושירותים, שמחיריהם ניתנים למדידה סדירה. "סל" זה מייצג את הצריכה של משקי הבית בישראל. השינוי במדד נאמד על פי שינויי המחירים לצרכן של כ-1,300 מוצרים ושירותים, שמחיריהם נאספים על ידי סוקרים, באמצעות פקידה בשטח או באמצעות הטלפון, בכ-3,200 חנויות, עסקים ומשקי בית בכ-100 יישובים. המדד הכללי מתקבל כממוצע משוקלל של מדדי המחירים של כל המוצרים והשירותים. סל התצרוכת מורכב מעשרה תחומים עיקריים (בהם מזון, דיור, בריאות, הלבשה והנעלה, תחבורה ותקשורת, תרבות ובידור וכו'), המורכבים בעצמם מתתי-סעיפים וסעיפי משנה. לכל אחד מהמרכיבים יש חלק שונה במדד, המבטא את האחוז מההוצאה החודשית של משפחה ממוצעת. למשל, אם משקלו של סעיף תחבורה ותקשורת הוא 20 אחוזים, המשמעות היא שמשפחה ממוצעת מוציאה על תחבורה ותקשורת כ-20 אחוז מההוצאה החודשית שלה.

נתונים נכונים לחודש אפריל 2013.
מתוך אתר הלשכה המרכזית
לסטטיסטיקה

עליית המדד
בחמש השנים האחרונות

2008 2009 2010 2011 2012

מה חדש במחלקה

מיזמי "קרן משה-התכנית למנהיגות"

עידוד עסקים קטנים

לאחרונה, נבנים בבאר-שבע קניונים ומרכזי קניות גדולים הגורעים מפרנסתם של בעלי העסקים הקטנים בעיר. הרשת החברתית מהווה פלטפורמה שיווקית למיגוף עסקים קטנים וגדולים כאחד. מטרת המיזם היא איתור העסקים הזקוקים למיגוף ולפיתוח, וכן הפצתם ושיווקם דרך הרשת החברתית, במטרה להעלות את קרנם ולעודד קנייה בעסקים קטנים בעיר. לשם כך איתרנו עסקים בעיר וכל זוג סטודנטים פעל עימו כדי לפתוח דף עסק ברשתות חברתיות. המטרה היא להעלות את רמת המודעות של תושבי העיר לעסקים אלו, וכן את אחוזי המכירות ויכולות השיווק שלהם. חלק מבעלי העסקים הגיעו לשיעור שיווק ברשת החברתית שנערך באוניברסיטה וחלק קיבלו הדרכה פרטנית מהסטודנטים בבית העסק.

משפחות בעוני

בשל מציאות חייהן של משפחות החיות בעוני, המתמודדות עם אתגרים מורכבים וקשים מול מערכות ציבוריות ובירוקרטיה סבוכה, בחרו הסטודנטים לחשוף בעיות פרטיות של משפחות החיות בעוני ולהציגם כבעיה חברתית כוללת. בדרך זו ייחשפו הסטודנטים לתחושותיהם של אנשים החיים בשולי החברה ויכירו את דרכי התמודדותם. בשבוע האחרון של הסמסטר יתקיים דיון באוניברסיטה בין נציגי מוסדות ציבוריים ובין המשפחות. במהלך הדיון יוקרן סרט דוקומנטרי שהסטודנטים צילמו, ובעזרתו נחשפות שתי משפחות שניאותו להשתתף ולהשמיע את קולן.

"יום המעשים הטובים לנערות"

יום המוקדש לנערות מ"הבתים החמים" בבאר-שבע, זו מסגרת לנערות בסיכון המופעלת בשעות אחר הצהריים. במהלך הפעילות יתרמו הבנות מזמנם וממרחם כדי לסייע לאוכלוסיות שונות ברחבי באר שבע. בסוף הפעילות תתקיים מסיבת קרייקי לנערות כהוקרה על התנדבותן בתקווה לעודדן להמשיך התנדבות ואזרחות פעילה.

בירה לכולם

תופעת הסלקציה בכניסה לפאבים קיימת בבאר-שבע כבר מספר שנים. לא מדובר בגזרת גורל. הסטודנטים המתחילים את לימודיהם באוניברסיטה אינם מכירים אפשרות אחרת. המסר שהסינון מעביר ברור: תושבי העיר אינם רצויים בסביבה הסטודנטאילית. הסטודנטים פועלים במטרה למגר את התופעה. הם פונים לעירייה ולתקשורת, וכן מעלים את המודעות לכך בקרב הסטודנטים.

גיבוש משפחות אסירים

הסטודנטים החליטו בשיתוף עם הרשות לשיקום האסיר לקיים גיבוש למשפחות כדי לחזק את התא המשפחתי ולהעניק כלים להתנהלות כלכלית נבונה.

בתחילה, עברו כמאה ילדים והוריהם סדנת ODT ובחלקה השני של הפעילות נהגו מהרצאה מעשירה על התנהלות פיננסית שהועברה בהתנדבות על ידי מאמנת המתמחה בתחום זה. במהלך הערב הפעילו הסטודנטים פעוטון כדי לאפשר להורים וילדים הבוגרים להפיק את המירב מהמפגש.

תכנית הכשרה לזימים חברתיים

לאחרונה, נפתחה תכנית הכשרה לזימים חברתיים של המחלקה למעורבות חברתית בשיתוף עם "קוביית קרן רוטשילד" במטרה לשמש חממה לרעיונות חברתיים גדולים. כך לדוגמה עובדים בשיתוף מנטורים ומדריכים על מכללה ברהט, מרכז תרבות במרחבים, חינוך מיני לנוער חרדי, בינאלה בבאר-שבע, מרכז תיירות רוחני בדימונה, אומנות קהילתית בשכונה, מכינה לבדואים בערבה.

על זה נאמר:

"רעיון שלא נשמע מגוחך בפעם הראשונה אין לו סיכוי" - אלברט איינשטיין
אצלנו יש הרבה סיכויים!

תיאטרון חברתי

במסגרת תכנית 'הדירות הפתוחות' הפועלת במחלקה למעורבות חברתית, התקיים זו השנה השנייה חוג תיאטרון קהילתי. סטודנטים החברים בתכנית הקימו במהלך השנה חמש קבוצות תיאטרון קהילתי בשיתוף תושבי השכונות שיאו של הפרויקט היה העלאתן של חמש הצגות, תוצר עבודתם של הסטודנטים (אלו הבמאים) ושל תושבי השכונות (אלו השחקנים) הדבר ארע בתיאטרון, ב-28 במאי. ההצגות עסקו בנושאים חברתיים ופוליטיים, המאפיינים את השיח הציבורי בישראל בימים אלו כגון: עוולות כלכליות, חברתיות ופוליטיות כלפי אוכלוסיות מוחלשות, הסכסוך הישראלי-פלסטיני ועוד.

תיאטרון "הברווז"

תיאטרון "הברווז" פועל זו השנה העשירית במסגרת המחלקה למעורבות חברתית. זהו תיאטרון קהילתי המונה כחמישה עוזר בני נוער מבתי ספר ברחבי באר שבע.

השנה הופיע התיאטרון בשלושה פסטיבלים. למשתתפים נערך ביקור בתיאטרון ה"בימה". בעתיד יקיים התיאטרון פעילות משותפת עם ארגון "עמך" הפועל למען ניצולי השואה.

מטרת הפעילות הזאת היא לחשוף את בני הנוער לפעילות תיאטרון ועל ידי כך לעודדם למעורבות חברתית, להבנת הזולת וכן לפתח את מודעותם העצמית.

תיאטרון "הברווז" סיים את פעילותו הרשמית ב-2 ביוני בטכס מרגש ובמהלכו העלו השחקנים את ההצגה "אנו אנו הפלמ"ח".

קרן משה - התוכנית למנהיגות
תוכנית הדירות הפתוחות ע"ש ליליאן ולארי גודמן
פעילי ציבור - התוכנית למנהיגות
הקרן המשפחתית על שם תד אריסון
שגרירי רוטשילד
אוניברסיטה בעם

פרטים נוספים אפשר

למצוא בעמוד הפייסבוק ובאתר

„אזאלא, זאזאלא, זאזאלא“

מה קורה?

מעורב: איך יוקר המחיה משפיע עליך?

אמיר בן יונתן:

בתור סטודנט יוקר המחיה מורגש ביומיום אבל לא משפיע יותר מידי בהתנהלות השוטפת, כי המימון הוא מההורים. אפשר לומר שהנטל פחות מכביד עלי ספציפית. עכשיו כשאני חווה מגורים וחיים לבד בפעם הראשונה בחיים, אני מודע לבעייתיות שנוצרת ובקושי בלנהל משק בית תקין כשיוקר המחיה רק מחריף.

נוי אביטל:

יוקר המחיה מורגש בכל מקום. בייחוד אצלנו, סטודנטים שמממנים את עצמם בשכר לימוד ומחזיקים דירה. אפילו הנאות שעד לא זמנן נחשבו למועריות כמו לצאת לשתות בירה הולכות ומתייקרות. לאחרונה אני שומעת על יותר ויותר אנשים שרוצים לעזוב את הארץ, על הרצון לעבור לחו"ל מבלי להרגיש שהמדינה פוגעת באזרחיה. חבל שאלו יהיו ההשלכות של יוקר המחיה, שרק הולך ומחריף.

שירז בלושטיין:

כסטודנטית אני יכולה לומר שאחד הדברים שמעסיקים את מחשבותיי יותר מכל הוא הכסף. איך החודש הזה ייגמר? יש לי כסף לסיגריות? צריך לקנות אוכל ולשלם ארנונה, מים, חשמל, שכר דירה. אני גם עובדת וגם לומדת אבל עדיין רוב הזמן נמצאת בין המינוס לפלוס הקטן, וגם האיזון הקטן הזה הוא בעזרת ההורים. עניין הכסף מרגיש כבר כאילו הוא אוכל בבשרי. אין לי תחושה שיהיה יותר טוב מתישהו בהמשך, לאור כל שמתקבלות גזרות כלכליות לא פשוטות, ולי אין ברירה אלא לפתוח את הארנק ולשלם.

עדי רוזנברג:

אני מרגישה את יוקר המחיה בכך שכל שנה מתייקר שכר הדירה, ללא תלות במצב הדירה בפועל, והשכר לשעה איננו תואם. זה גורם לכך שסטודנט שאינו נתמך על ידי הוריו באופן כמעט מלא אינו מסוגל לקיים את עצמו באופן בסיסי. כלומר אם אתה לא נמנה על האוכלוסייה שזכאית למלגות, אך הוריי אינם יכולים להרשות לעצמם תמיכה כלכלית כמעט מלאה, לא תוכל לעמוד בדרישות המלאות של התואר.

ניבי מור:

כהרגל אני משתדל לא לקנות אוכל וקפה באוניברסיטה אלא להביא תרמוס וסנדוויצ'ים משלי. אני לא כל כך מרגיש את יוקר המחיה כיון שאני נתמך על ידי ההורים שגם עושים לי מדי פעם קניות של אוכל. אבל כשאני בכל זאת עושה קניות משלי אני משתדל שזה יהיה מבוסס ירקות ופירות ואני מבשל הרבה כיוון שיחס מחיר-כמות בין אוכל מבושל לאוכל מעובד הוא עצום. בכל זאת, למרות שאני קונה לרוב ירקות ומצרכים לבישול אני שם לב שזה יקר מאוד היום גם להתבסס רק על תזונה מבישול ביתי. כמו כן אני משתדל לכבות אורות בבית, לשים את המזגן על טמפרטורה של 24-25 מעלות ומשתדל שלא לבזבז מים יותר מדי. אני גם חושב על העתיד האקדמי שלי ברמה הפרקטית של מציאת עבודה כיוון שהיום, לדעתי, צריך משכורת של 8,000 ש"ח מינימום כדי להיות מסוגל לקיים את עצמך כראוי.

תודה שהייתם איתנו. נתראה בסמסטר א' תשע"ד!
שימו לב! ההרשמה לתכניות השונות במח' למעורבות חברתית בעיצומה!

Send

רוצים לכתוב בגיליון הבא של 'מעורב'?

אתם מוזמנים לפנות אלינו עם רעיונות לכתבות, נושאים לגיליונות הבאים, טורי דעה, ראינות, מושגים ל"חשבון פשוט", קפה, תה, שתיים סוכר.

Meorav.bgu@gmail.com

או בפייסבוק

מעורב | יוני 2013

[16]